

Dronten, 17 juni 2026

Telefoon 06-15624460
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Position paper Nederlandse Akkerbouw Vakbond over KRW

De Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV) is een landelijke organisatie die de belangen van akkerbouwers behartigt. Voor de akkerbouw is water van onschatbare waarde. De NAV spoort haar achterban aan om zo veel mogelijk emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen. Zo hebben wij bijvoorbeeld een eenvoudige interactieve tool gemaakt om de mogelijke maatregelen in beeld te brengen, de NAVigator (zie www.nav.nl).

Stand van zaken KRW

De Nitraatrapportage 2024 laat zien dat in de meeste akkerbouwgebieden (kleigronden, noordelijk en centraal zand) de hoeveelheid nitraat in het ondiepe grondwater onder de norm van 50 mg/l ligt. Op zuidelijk zand is er nog een restopgave. Dieper grondwater zit overal onder de norm. In het oppervlaktewater wordt de norm in de periode 2020-2023 in 1.5% van de meetlocaties in KRW-wateren overschreden en in 2.4% van de landbouwspecifieke locaties. Wat betreft gewasbeschermingsmiddelen zijn er bij verschillende meetpunten overschrijdingen. Deze zijn vaak incidenteel, bijv. door een clusterbui, maar ook structureel. Ook hier ligt een opgave voor de sector om dit in de toekomst verder te voorkomen. Telers zijn in de eerste plaats ook burgers en zien het belang van een schone en veilige omgeving goed in. Daarnaast is het behoud van een volle gereedschapskist voor gezonde gewassen van groot belang.

Inspanningen akkerbouw

De akkerbouwsector werkt aan verdere reductie van emissie van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Zo doet de BO Akkerbouw onderzoek naar nitraatgehaltes in grond na de hoofdteelt. Cosun, de enige suiker coöperatie in Nederland met 88.000 ha bieten geeft telers ook de mogelijkheid om N-residu te meten voor en na de teelt. Ook onderzoekt het project Waterdichte Kaders door fijnmazige metingen waar overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen vandaan komen en bespreekt dit met de telers in het gebied, om samen tot oplossingen te komen. Akkerbouwers werken met zeer hoge driftreductie (95% is standaard) en/of met een spotsprayer die alleen bepaalde onkruiden bespuit. Gebruik van waarschuwingssystemen is standaard middels certificeringen. Er wordt hard gewerkt aan de reductie van afhankelijkheid van chemische middelen, o.a. in het Actieplan Plantgezondheid.

Aandachtspunten

Voor de akkerbouw is het zeer gewenst, dat alleen maatregelen worden opgelegd die daadwerkelijk bijdragen aan doelbereik en alleen daar waar nodig. Volgens onderzoek van WUR (2012) vindt op gedraineerde kleigrond geen uitspoeling van nutriënten plaats. Waar de kwaliteit van zowel grond- als oppervlaktewater aan de normen voldoet, is het moeilijk uit te leggen dat de bufferstroken zijn verbreed. Op grasland kunnen de bufferstroken gewoon worden begraasd, maar voor akkerbouw betekent een bufferstrook een teeltvrije strook, omdat zich anders in een gewas op die strook enorme populaties ziekten en plagen kunnen opbouwen. Een bredere bufferstrook zoals ingesteld in 2023 heeft dus direct invloed op het akkerbouw-teeltareaal. De NAV pleit voor een gebiedsgerichte aanpak: alleen generieke maatregelen waar normen worden overschreden. Liever nog zien wij een omslag naar doelsturing. Een ander knelpunt is de bijdrage van historisch gebruik, kwel en invoer vanuit het buitenland. De NAV zet zich al jaren volop in om de door de akkerbouw veroorzaakte problemen op te lossen, maar we kunnen niet oplossen wat we niet veroorzaken. Meer aandacht voor de bron van vervuiling zou het draagvlak onder boeren vergroten. Er is ook behoefte aan integraal beleid. Onderbemesting maakt planten kwetsbaarder, waardoor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan toenemen. Ook het verbieden van één middel kan leiden tot meer gebruik van andere middelen. Dat vindt de NAV ongewenst.

Samenvattend pleit de NAV voor lokaal, doelgericht beleid, waarbij de bronnen duidelijk worden benoemd en ook andere partijen aan de lat staan voor het halen van de KRW-doelen. De akkerbouw werkt hard aan de restopgaven voor haar sector. De NAV pleit daarbij tegen maatregelen die onevenredig de voedselproductie schaden terwijl zij niet of nauwelijks bijdragen aan doelbereik en tegen maatregelen daar waar de doelen al worden gehaald. Daarbij is er al erg veel resultaat behaald de afgelopen 20 jaar. Klimaatverandering maakt de seizoenen grilliger waardoor de laatste 5 jaar niet de lijn is voortgezet zoals in de jaren ervoor. Op de lange termijn moet dit wel weer haalbaar zijn, zonder dat de opbrengsten significant dalen. Een lagere opbrengst door onderbemesting maakt de concurrentiepositie van Nederlandse telers erg kwetsbaar tegenover andere landen in Europa.